

A GI SMART projekt bemutatása

dr. Török Áron

tanszékvezető egyetemi tanár

Budapesti Corvinus Egyetem

Agrárgazdaságtan Tanszék

Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár

Budapest, 2025. szeptember 19.

**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union, the Swiss State Secretariat for Education, Research and Innovation (SERI) and the UK Research and Innovation (UKRI) under the UK government's Horizon Europe funding guarantee'. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union, or the European Research Executive Agency (REA), the SERI or the UK Research and Innovation (UKRI). Neither the European Union nor the granting authorities can be held responsible for them.

- Általános adatok
- Projektpartnerek
- Kutatási fókuszok
- Többszereplős közösségi platformok

Általános adatok

- **GI SMART:** Geographical Indications' contribution to smart territorial development and sustainability.
- A földrajzi árujelzős termékek fenntartható(bb)ak-e, mint a konvencionális termékek?
(EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2024/1143 RENDELETE – „fenntartható*” 40+)
- 2024.06.01.-2028.05.31.
- Termékfókusz:
  - Mezőgazdasági termékek és élelmiszerek
  - Borok (!)
  - Párlatok (!)

Projektpartnerek

- **Akadémiai partnerek:**

1. **INRAE (FR)**
2. **UniParma (IT)**
3. **UniFirenze (IT)**
4. **UniNewcastle (UK)**
5. **UniThessaloniki (GR),**
6. **UniEvora (PT)**
7. **UniKassel (DE)**
8. **CREDA (ES)**

- **KKV-k:**

9. **AND International (FR)**
10. **AgroSense (HU)**

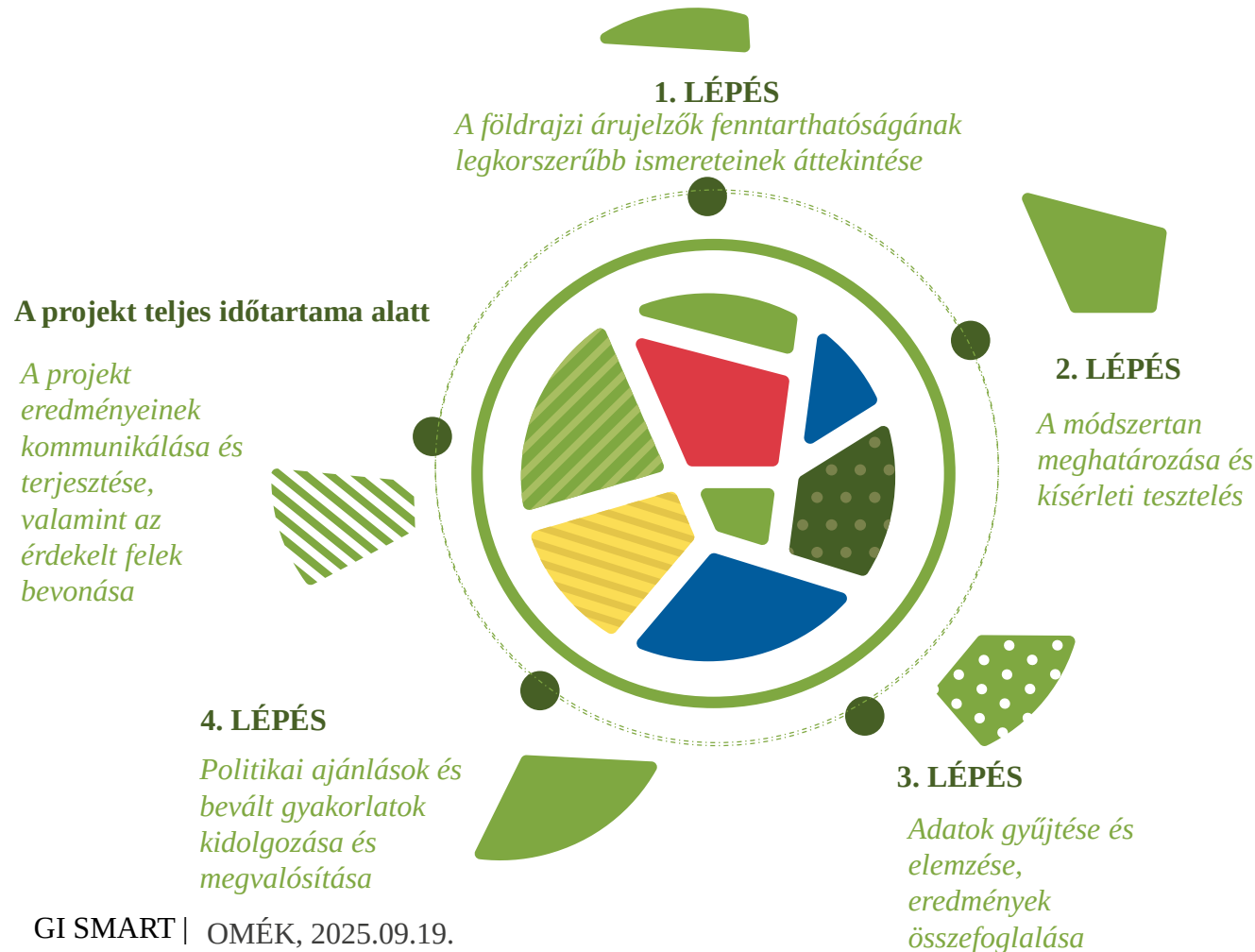
- **(Lobby)szervezetek:**

11. **OriGIn (CH)** - Organization for an International Geographical Indications Network
60 csoportosulás, 40+ országból
12. **AREPO (FR)** - Association of European Regions for Products of Origin
35 régió, 850 csoportosulás, 60%+ GI termelő
13. **EUROMONTANA (FR)**
14. **EFOW (BE)** – European Federation of Origin Wines
16. **SAFE (BE)** – Safe Food Advocacy Europe
17. **Origin for Sustainability (CH)**

GI SMART – 4 Kutatási fókusz

A GI SMART projekt az alábbiakban leírt 4 fázisban fog megvalósulni. A 4 kutatási fókusz körüli munkát két különálló fázisban, a 2. és a 3. lépésben fogjuk elvégezni, mindkét fázis egy-egy külön munkacsomaghoz tartozik.

Kutatási fókusz 01

Az EU összes földrajzi árujelzőjének fenntarthatósági értékelése minden dimenzióban

Kutatási fókusz 02

A gyakorlatok feltérképezése és a GI-k fenntartható eredményeinek értékelése

Kutatási fókusz 03

A földrajzi jelzésekre vonatkozó politikák feltárása és összehasonlítása

Kutatási fókusz 04

A fogyasztói ismeretek javítása a fenntartható GI-k megvalósítása érdekében

Kutatási fókusz #1

Az EU összes (több mint 3000) földrajzi árujelzőjének fenntarthatósági értékelése különböző dimenziókban

A fenntartható földrajzi árujelzők fő teljesítménymutatóinak meghatározása

Eszköz a földrajzi árujelzős termelési rendszerek fenntarthatóságának önértékeléséhez

GI SMART adatbázis az EU-szerte kiválasztott földrajzi árujelzős esettanulmányok társadalmi, környezeti, gazdasági és irányítási fenntarthatóságáról

A földrajzi árujelzők fenntarthatóságának mérésére szolgáló mutatók kiválasztása

- Környezeti egészség 🌿
- Gazdasági erő 💰
- Társadalmi előnyök 🗺️
- Helyi kultúra és életminőség 🏠
- Az európai adatbázisok (pl. FADN, Eurostat)
- Európai adatbázisok (pl. FADN, Eurostat)
- Interjúk és helyi betekintés
- Kihívás: **Egyszerű legyen.**

Felmérés kidolgozása az érdekelt felek számára

- Közös kérdőív készül, hogy összegyűjtse a következőktől származó véleményeket:
- Gazdák és feldolgozók 🧑🌾
- GI egyesületek 🏢
- Tanúsító szervezetek 🏛️
- Fogasztók és polgárok 🧑👤
- Politikai döntéshozók 🏛️
- Minden csoport személyre szabott kérdéseket kap.

A földrajzi árujelzők és helyi hatásuk összekapcsolása

- Meg szeretnénk érteni, **hogyan segítik a régiók fenntartható fejlődését.**
- Megvizsgáljuk:
- Munkahelyek és jövedelem 📈
- Környezet 🌳
- Helyi hagyományok és identitás 🧑👤
- A hatások méréséhez összegyűjtjük **a meglévő helyi adatokat.**

Kutatási fókusz #2

A gyakorlatok feltérképezése és a földrajzi árujelzők fenntartható eredményeinek értékelése

A földrajzi árujelzők fő csoportjainak klaszterezése az agrár-élelmiszeripari rendszerekben Európa-szerte

A fenntarthatóság terén bevált gyakorlatok feltérképezése

•📖 Tanulás a már meglévő ismeretekből

- 190 tanulmány áttekintése a földrajzi árujelzőkről és a fenntarthatóságról
- Növekvő érdeklődést tapasztaltunk, de néhány hiányosságot is:
- Körforgásos gazdaság 🔄
- Élelmiszer-pazarlás 🗑️
- Biodiverzitás 🐝

•📊 A földrajzi árujelzők csoportosítása összehasonlítás és tanulás céljából

- Földrajzi árujelzők klasztereinek létrehozása nemzeti szintű adatok alapján
- Segít azonosítani a közös kihívásokat és a bevált gyakorlatokat

•🌱 Gyakorlatok feltérképezése és a terepről érkező visszajelzések

- Valós esetekből álló **fenntartható gyakorlatok könyvtárának** létrehozása
- Rövid **felmérés** elvégzése összehasonlítható adatok gyűjtése céljából (50 esettanulmány)
- Mélyinterjúk esettanulmányokhoz

Kutatási fókusz #3

Stratégiai útmutató a
politikai döntéshozók számára

A földrajzi árujelzőkre vonatkozó szakpolitikák feltárása és összehasonlítása

Országjelentés és EU-
összefoglaló

• □ Amit vizsgálunk

- A közpolitikák és szabályozások hatásának vizsgálata a földrajzi árujelzők fenntarthatóságára
- Fő kérdések:
- Hogyan szerepelnek a fenntarthatósági szempontok a földrajzi árujelzőknél (a termékleírásban vagy önkéntes kezdeményezésekben)?
- Melyek a **termelői csoportosulások támogatásának** különböző stratégiái?
- Milyen szerepet játszanak az **uniós, nemzeti és regionális politikák** a földrajzi árujelzők fenntarthatóságában?

• 🔍 Hol keresünk

- 2024/1143/EU GI-rendelet 📄
- KAP-eszközök 🌱
- Nemzeti politikák (élelmiszerágazati szabályozások, földhasználati szabályok, versenyjog stb.)
- Tudás- és innovációs ökoszisztémák 💡

• ✂️ □ Hogyan dolgozunk

- Három politikai dimenzió vizsgálata:
- **Földrajzi árujelző specifikus politikák és szabályok** (EU, nemzeti és regionális)
- **Új vagy kis léptékű földrajzi árujelzők** támogatása
- **Szélesebb körű mezőgazdasági és élelmiszer-politikák** – amelyek közvetetten érintik a földrajzi árujelzőket

Kutatási fókusz #4

Stratégiai útmutató a
földrajzi árujelzők jobb
marketingjéhez

A fogyasztók tudatosságának javítása a fenntartható földrajzi árujelzők megvalósítása érdekében

Termelő-fogyasztó párbeszéd (World Café-k)

- **Földrajzi árujelzős termelők és fogyasztók** összehozása, hogy véleményt cseréljenek a következőkről:
- Mit jelentenek a földrajzi árujelzők és miért fontosak?
□
- A földrajzi árujelzők, a **fenntarthatóság** és az **egészséges táplálkozás** közötti kapcsolatok 🌱
- Mi alakítja a földrajzi árujelzős termékek **bizalmát**?

Fogyasztói felmérés választási kísérletekkel

- Felmérés 7 ország fogyasztói körében a következő kérdések vizsgálatára:
- Miért választják az emberek a **földrajzi árujelzős termékeket**?
- Mennyit **hajlandók fizetni**?
- Hogyan változnak a preferenciák **Európában**?

Üzenetek és reakciók tesztelése

- Szemmozgás-követés és online **kísérletek** segítségével megvizsgáljuk:
- Mely üzenetek **keltene** **figyelmet**?
- Melyek **győznek meg** és motiválnak cselekvésre?

I SMART
bbbszereplős
özösségi
platformok

EU-szintű többszereplős platform létrehozása az érdekelt felek részvételére irányuló párbeszédbe való bevonása, valamint a kutatási eredmények közös kidolgozásába és validálásába való bevonása érdekében

9 nemzeti platform
1 uniós platform

Tudáscsere létrehozása az EU
különböző érdekelt felei között

Többszereplős közösségi platformok (MAP) a GI SMART-ban

✚ Mik azok a MAP-ek?

A MAP-ek olyan részvételi fórumok, ahol az érdekelt felek együttműködnek a földrajzi árujelzők és a fenntarthatósággal kapcsolatos kihívások és lehetőségek megvitatásában.

Nemzeti MAP-ek

- Nemzeti és regionális érdekelt felek bevonása
- Országspecifikus kihívások és prioritások kezelése
- A helyi szereplők közötti párbeszéd elősegítése

EU MAP

- Összekapcsolja a nemzeti tapasztalatokat az európai szinttel
- Elősegíti az országok közötti cserét
- Együttműködik az EU döntéshozóival és intézményeivel

Hogyan kapcsolódnak egymáshoz?

A nemzeti MAP-ek **alulról jövő információkat** szolgáltatnak, míg az EU MAP ezeket az információkat integrálja az európai szintű szélesebb körű megbeszélésekbe és politikai megfontolásokba.

GI SMART többszereplős közösségi platform

A GI SMART közösségi platform céljai

1. célkitűzés

Tudáscsere létrehozása az EU különböző érdekelt felei között;

2. célkitűzés

Visszajelzések és észrevételek gyűjtése a projekt tevékenységeiről, nevezetesen:

- A koncepcionális és analitikai keret validálása;
- Visszajelzések a módszertan meghatározásáról;
- A kutatási eredmények megvitatása;
- A politikai ajánlások validálása;

3. célkitűzés

A projekt eredményeinek és stratégiai iránymutatásainak terjesztése.

A magyar MAP célkitűzései

- ❖ A magyar érdekelt felek bevonása;
- ❖ **A nemzeti sajátosságokról** szóló eszmecserék és viták elősegítése;
- ❖ Visszajelzések és észrevételek gyűjtése a projekt tevékenységek kapcsolatban, valamint a projekt eredményeinek terjesztése;
- ❖ **A nemzeti és uniós szintű viták közötti kapcsolatok elősegítése** annak érdekében, hogy az érdekelt felek véleménye hozzájáruljon a szélesebb körű politikai és fenntarthatósági párbeszédhez.

A magyar MAP tevékenységei

→ **Három (online) találkozó** a következő célokkal:

1. A projekt bemutatása, valamint a módszertan és a koncepcionális keret megvitatása;
2. A 4 kutatási fókusz előzetes eredményeinek megvitatása, az érdekelt felek véleményének és visszajelzéseinek összegyűjtése (2026 második fele);
3. A projekt végleges eredményeinek és útmutatóinak bemutatása (2027 második fele).

→ **A találkozók között e-mailben** tartjuk **a kapcsolatot**, hogy tájékoztassuk Önt a projekt fejleményeiről, teszteljük a módszertant, és összegyűjtsük a bevált gyakorlatokat és tapasztalatokat.

Köszönöm a figyelmet!

Török Áron

aron.torok@uni-corvinus.hu